

โครงการส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน

- วัดกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

"วัด" เป็นเสมือนศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชนชาวพุทธ แต่ท่ามกลางกระแสสังคมที่นิยมความสะดวกสบาย และรวดเร็วในปัจจุบันทำให้วิถีการทำบุญเปลี่ยนแปลงไป เช่น การนิยมถวายอาหารสำเร็จรูป ถวายอาหารถุง ถวายเครื่องสังฆทานแบบถังสำเร็จรูป ที่บรรจุของไม่มีคุณภาพอีกทั้งค่านิยมที่ปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้พวงหรีดดอกไม้สด ที่ยากต่อการกำจัดและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งการจุดธูปที่มีส่วนผสมของสารเคมี ซึ่งควันธูปนั้นเต็มไปด้วยสารก่อมะเร็งหลายชนิด พฤติกรรมที่กล่าวมานั้น ล้วนส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของพระสงฆ์พุทธศาสนิกชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในวัด

การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัดถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยทั้งทางกายและทางใจของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และประชาชนทั่วไป โดยเน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะท้องถิ่นและชุมชน สามารถพัฒนาให้เป็นอย่างที่ ดี ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับวัด หน่วยงานหรือผู้สนใจอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้นำศาสนาและพุทธศาสนิกชนมีความรู้ความเข้าใจและมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม
- เพื่อให้ศาสนสถานมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเหมาะกับการประกอบศาสนกิจ
- เพื่อให้ศาสนสถานมีส่วนร่วมและเป็นเครือข่ายในการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน

ทำแล้วได้อะไร

- ศาสนสถานมีสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะแก่การประกอบศาสนกิจ
- ผู้นำศาสนาเป็นเครือข่ายในการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3	ขั้นตอนที่ 4	ขั้นตอนที่ 5
ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง และรับสมัคร	ตรวจเยี่ยม ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมผลักดัน วัดให้ดำเนินการ ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ตรวจประเมิน เพื่อมอบคำรับรอง ให้วัดที่ผ่านเกณฑ์	ตรวจรับรอง ผลการประเมิน	สรุปผล และมอบโล่รางวัล
				

เกณฑ์ประเมินการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด

หมวดที่ 1 ความสะอาด และความเป็นระเบียบ

- 1.1 แผนการใช้พื้นที่ตั้งวัด ให้เป็นสัดส่วนเหมาะสมทั้งเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส
- 1.2 ความสะอาดและความเป็นระเบียบ

หมวดที่ 2 พื้นที่สีเขียว

- 2.1 ความร่มรื่น
- 2.2 การปลูกไม้ในพุทธศาสนา
- 2.3 การปลูกพืชสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน
- 2.4 การบำรุงรักษาต้นไม้ ไม้กระถาง

หมวดที่ 3 การจัดการสิ่งแวดล้อม

- 3.1 การจัดการขยะมูลฝอย โดยนำหลัก 3Rs มาใช้ ได้แก่ Reduce, Reuse, Recycle
- 3.2 การจัดการน้ำทิ้งและน้ำเสีย
- 3.3 เมรุเผาศพที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะ
- 3.4 การจัดการมลพิษทางเสียง
- 3.5 สุขอนามัยและความปลอดภัย

หมวดที่ 4 กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมความรู้ด้านสุนาภิยะและสิ่งแวดล้อม

- 4.1 ลดมลพิษจากการจุดธูปเทียน
- 4.2 ลดขยะจากการใช้พวงหรีด
- 4.3 การเลือกสิ่งขทานที่เหมาะสม
- 4.4 การส่งเสริมให้วัดเป็นเขตปลอดคอบายมุข บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาเสพติด
- 4.5 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการสิ่งแวดล้อม
- 4.6 การทศนาสอดแทรกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกริพยาคธรรมชาดี และกัยพิบัติธรรมชาติ

หมวดที่ 5 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

- 5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด
- 5.2 วัดมีกิจกรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน

วัดที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด คือ วัดที่ได้คะแนนรวมร้อยละ 65 ขึ้นไป

โดยมีระดับผ่านเกณฑ์ 3 ระดับ คือ

ระดับดีเยี่ยม คะแนนร้อยละ 85 ขึ้นไป

ระดับดีมาก คะแนนร้อยละ 75 - 84.9

ระดับดี คะแนนร้อยละ 65 - 74.9

<http://www.deqp.go.th/service-portal/g-green/thailandgreenreligion/bhudist-and-environment/>